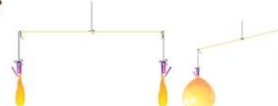

GINTARĖLIS

Užduotys priešmokyklinio ugdymo vaikams

Tema: „Didieji mažųjų atradimai“ 	Tikslas: vaikas tyrinės, bandys, eksperimentuos su aplinkoje esančiais daiktais ir atras daug naujų bei netikėtų dalykų. Gerins rankos-akies koordinaciją, lavins smulkiąją motoriką, susikaups, smalsaus, išlaikys dėmesį, išbandys savo jėgas, reakciją. Eksperimentai, bandymai, atradimai padės suvokti priežasties-pasekmės ryšius, vaikas ugdytis loginį mąstymą, kaups patirtį, stengsis savarankiškai suformuluoti bandymų eksperimentų išvadas.
Pokalbiai, diskusijos: kas yra eksperimentai, bandymai, atradimai. Sužinoti kokie buvo, yra garsūs išradėjai, bandytojai? Visų bandymų metu leisti vaikui pačiam samprotauti, kas vyksta ir kodėl.	Su vaiku diskutuoti, aiškintis kas yra eksperimentai, bandymai, atradimai. Ieškoti informacijos apie garsius išradėjus, bandytojus enciklopedijose, internete.
„Iš kur atsiranda pienas“ 	Aiškintis ar vaikas žino iš kur atsiranda pienas? Susikurti savo karvutę (galima naudoti įvairias priemones), paimti guminę pirštinę, ją pripildyti skysčiu (vandenį pabalinti miltais ir įpilti truputį indų ploviklio), pirštinės pirštų galuose, adata pradurti skylutes, viršuje surišti, pritvirtinti arba vienam laikant pabandyti paspaudinėti pirštinę – imituoti karvutės melžimą. Žaisti kūrybinius vaidmeninius žaidimus.
Eksperimentai su druska:	Paimti du stiklinius indus, įpilti vandens, į vieną iš stiklinių indų įdėti druskos. Į kiekvieną indą dėti po kiaušinį ir stebėti kas vyksta. Aptarti.

„Stebuklingi burbulai“	Paimti stiklinį indą, įpilti vandens, vandenį nuspalvinti neryškia spalva (gali būti guašas ar kt.), įpilti aliejaus. Stebėti, kas atsitinka su aliejumi? Aiškintis kodėl taip atsitinka? Vėliau įdėti šaukštą druskos, Stebėti kas nutinka. Dėti dar druskos. Kas atsitinka? Grimzdama į vandenį druska „nusineša“ dalį aliejaus į dugną. Druska tirpsta ir „paleidžia“ aliejų. Būdami lengvesni už vandenį, aliejaus lašai kyla į viršų taip suformuodami spalvotus burbulus.
„Oro plėtimasis ir susitraukimas“ https://www.pinterest.com/pin/742953269756308154/	Pasiimti dvi voneles (kokius turite indus), vieną jų pripildyti karštu vandeniu, kitą šaltu vandeniu. Paimti butelį ir užmauti ant butelio kaklelio balioną. Pastatyti butelį su balionu į vonele su karštu vandeniu. Perkelti butelį į vonele su šaltu vandeniu. Stebėti kas atsitinka? Kai butelis pastatomas į vonele su karštu vandeniu, balionas išsipučia. Taip įvyksta todėl, kad dėl karščio oro molekulės juda tolyn viena nuo kitos. Oras butelio viduje išsiplečia ir jam reikia daugiau vietos. Jis plečiasi į baliono vidų ir jį išpučia. Kai butelis pastatomas į šaltą vandenį, molekulės traukiasi viena prie kitos. Orui butelyje užtenka vietos, todėl balionas subliūkšta. Dėl tokio oro plėtimosi ir susitraukimo balionas pats pučiasi arba bliūkšta.
„Sveriame orą“. 	Pabandyti pasverti orą. Jeigu neturite svarstyklų, galima naudoti paprastas lazdeles. Lazdelių viduryje pritvirtinti virveles, kurių pagalba bus galima pakelti lazdeles. Paimti 4 balionus, du balionus (neišpūstus) pritvirtinti vienos lazdelės galuose. Paimti kitus du balionus ir vieną iš jų pripūsti, kitą palikti tuščią. Juos pritvirtinti prie kitos lazdelės galų. Lazdeles virvelių pagalba pakelti ir stebėti. Aptarti. Įsitikinti, kad oras, kaip ir visi kūnai, skysčiai ar dujos turi masę. Sužinoti kaip matuojamas oro slėgis?

„Pradurk balioną jo nesusprogdinęs“

Paimti balioną ir duoti vaikui užduotį pradurti balioną jo nesusprogdinus. Jei vaikui nepavyks – atlikite kartu eksperimentą. Pripūskite balioną. Ant bet kurios baliono vietos užklijuokite lipnios juostos. Toje vietoje, kur užklijavote juostelę įsmeikite adatą. Balionas nesusprogo. Kodėl?

Kas vyksta? Kadangi lipni juosta sutvirtina balioną, pradurta adata neleidžia balionui plyšti ir užkemša pradurtą skylutę, kad oras neišeitų. Viskas priklauso nuo medžiagos elastingumo – baliono guma elastinga, o lipni juosta – ne.

„Vulkano išsiveržimas“

<https://www.pinterest.com/pin/228768856060500945/>

Paimti laikraščių arba folijos. Iš jų masės padaryti „vulkano kraterio formą“. Į jo vidurį įstatyti plastikinį butelį. Į butelį pilti actą (maždaug iki pusės butelio). Paimti žiupsnelį sausų dažų, suberti į miltus, juos išmaišyti ir supilti į butelį. Supilti sodą ir laukti „išsiveržimo“.

Kas vyksta? Sumaišius sodą su actu vyksta cheminė reakcija, kurios metu susidaro putos. Jos pakankamai stipriai srove išteka iš butelio. Jeigu buvo suberti dažai, jos ištekos spalvotos, panašios į lavą.

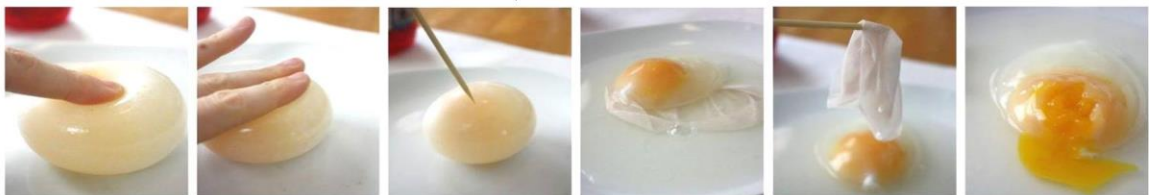

„Išnykęs kiaušinio lukštas“

Paimti kiaušinį (kiaušinis gali būti virtas arba žalias – tai nesvarbu) įdėti į stiklainį. Užpilti acto rūgštimi (jei užpilsime 12 proc. actu – rezultatų teks palaukti ilgiau). Padedame stiklainį matomoje, bet vaikams nepasiekiamoje vietoje ir laukiame. Laukti gali tekti kelias

dienas, bet vis neužmirškime leisti vaikams paliesti kiaušinio lukšto. Kiaušinio lukštas tampa minkštas, elastingas, permatomas.

Kas vyksta? Kiaušinio lukštas suminkštėja, tampa elastingas dėl to, kad veikiant actui kalcis, iš kurio sudarytas kiaušinio lukštas, ima tirpti ir išnyksta burbuliukų pavidalu.

Konstruoti įvairius daiktus, pagal savo sukurtus brėžinius, naudojant įvairias antrines žaliavas.

Susikurti savo brėžinius ir pagal juos su pasirinktais daiktais konstruoti, statyti statinius ar pan. Naudoti namuose atrastas įvairias antrines žaliavas.

Piešti dažais ant ledo.

Paimti norimos formos indą arba plastikinį maišelį, pripildyti vandeniu ir įdėti į šaldymo kamerą. Užšalus vandeniui, išimti ledą ir piešti.

Didaktinis žaidimas „Suskaičiuokime...“.

Skaičiuoti pasirinktus daiktus, šeimos narius, vartojant kelintinius skaitvardžius (pirmosios eilės žodžius).

„Raidžių seklys“

Pažaisti seklio žaidimą su raidėmis. Surasti namuose daiktą, prasidedantį raide... A, M, B, O ir t. t. ir užrašyti, (nukopijuoti) jo pavadinimą, išgirsti žodyje esantį kiekvieną garsą (jeigu vaikui pačiam išgirsti nepavyksta, padėti vaikui).

Skirtingi daiktai tame pačiame inde.

Eksperimentuoti, kiek obuolių, kaštonų, akmenukų, gėlių ar kt. daiktų telpa į tą patį indą, stebėjimus užrašyti, daryti išvadas.

Bandymas su įvairiais daiktais „Plaukia – skęsta“.

Į dubenį su vandeniu dėti įvairius sunkius ir lengvus daiktus (raktą, stalo teniso kamuoliuką, plunksną, obuolį, akmenuką, lego detalę ir t.t.). Dėti nulipdytus plastilino rutulius, stebėti kas nutinka. Vėliau iš tų pačių rutulių nulipdyti laivelius ir juos nuleisti ant vandens, įsitikinti kas nutinka su laiveliais.

Aptarti su vaiku, kodėl vieni daiktai skęsta, o kiti plaukia.

„Reklamuojų savo atradimus“

Kurti reklamą atliktiems bandymams, eksperimentams ar atradimams piešiniais ir užrašais. Kiekvieną sukurta reklamą pristatyti šeimos nariams.